

komna till en ny filmsäsong med Lidingö Filmstudio på GRAND. får i höstens filmer bekanta oss med många olika miljöer, ex Kalifornien i andra världskrigets skugga, Londons skumskområden under efterkrigstiden och det slutna rummet i Hitchcocks "Fönstret åt gården", och med en rad olika mänskotyper, som Julie Walters osentimentala och härliga porträtt av Rita i "Timmarna med Rita" och Malin Eks lysande gestaltning av Gerd Osten i "Mamma".

FÖNSTRET ÅT GÅRDEN (USA 1954, regi: Alfred Hitchcock, 111 min, 9) är en berättelse om en pressfotograf som måste hålla sig stillhet i sin våning med ett gipsat ben. Han roar sig då han tittar ut genom fönstret och avslöja grannarnas privatliv och får bl a se ett hustrumord.

"Fönstret åt gården" är ett kammerspel som utspelas i huvudsak i ett slutet rum. Filmen är mycket filmatisk med en stängt närvarande kamera som fungerar som fotografens öga. James Stewart spelar pressfotografen och dennes fästas spel av Grace Kelly.

TIMMARNAS MED RITA (England 1983, regi: Lewis Gilbert, 112 min, 10) baserar sig på en pjäs av Willy Russel, "Educating Rita". Filmen handlar om den bildningstörstiga hårfrisörskan Rita som väntar sig till folkuniversitetet för att läsa litteraturhistoria. Förhållandet mellan Rita och hennes litteraturprofessor utvecklas till något mera än det vanliga mellan lärare och elev.

Det välkända Pygmalionmotivet är uppenbart fast det här fläts in i ett annat och kanske mer vardagligt och sannolikt sammanhang. I filmen finns humor, värme och vemod, fina mänskoskildringar och en välformulerad dialog.

BLÅ LYKTAN (England 1950, regi: Basil Dearden, 85 min, 22/10). En halvdokumentär film, vanlig under krigsåren i Storbritannien, fick i slutet av decenniet en renässans och "Blå lyktan" är ett av många exempel. Det visade sig att Londons gator var utmärkta inspelningsplatser för tidens "actionfilmer". Blå lyktan är den lykta som lyser utanför varje britisk polisstation och den här filmen, som gjordes i nära samarbete med Londonpolisen, vill visa hur polisen arbetade efterkrigstidens London, med tilltagande laglöshet, oro, rvirring, trångboddhet och fattigdom och där skumraskfärer och brott ständigt ökade.

Filmen handlar om ett par unga tjuvar som begår ett våldsam brott. De är amatörer som snabbt utvecklas från att begå småstöld till allt grövre våld för att slutligen bli mördare.

MAMMA (Sverige 1982, regi: Suzanne Osten, 91 min, 5/11). Suzanne Osten har sammanfattat sina utgångspunkter för filmen: "Mamma skrev dagbok under kriget. Mamma träffade sitt livs stora kärlek. Mamma ville göra film. Mamma ville så mycket. Mamma blev sinnessjuk. Om jag bara kunde förstå varför?"

Filmen bygger alltså på den dagbok filmkritikern och filmjournalisten Gerd Osten förde mellan 1939 och 1944. Suzanne Osten försöker förstå sin mors livsdrama i denna mycket personliga och självständiga debutfilm. Huvudrollen görs på ett lysande sätt av Malin Ek.

BOLWIESER (Västtyskland 1977/1982, regi: R W Fassbinder, 116 min, 19/11). Filmen är byggd på en roman av den föga kände Oskar Maria Graf och handlar om Bolwieser, som är djupt förälskad i sin vackra och blodfulla hustru. Hon finner dock äktenskapet för trångt och skaffar sig en älskare. Skvallret sätter igång och gör tillvaron tilltrasslad för Bolwieser.

En till synes trivial otrohetshistoria blir i Fassbinders händer en mörk verklighet, där skvallret tvingar fram individernas sämsta sidor och där den starkare blir den svagares bödel. "Bolwieser" är en välgjord och vacker film samtidigt som den visar verkligheten i fränt avslöjande bilder. Ett lysande spel presteras av Kurt Raab och Elisabeth Trissenaar.

NU BÖRJAR LIVET (USA 1984, regi: Richard Benjamin, 109 min, 3/12) utspelar sig vintern 1942 i Kalifornien. Vännerna Hopper och Nicky är inkallade och deras sista månader hemma fylls av oro; barndomen håller abrupt på att ta slut och det är så mycket de vill hinna med. Vi får följa ungdomarna på deras väg till ett slags mognande i en kärleksfull och charmerande film om den första trevande kärleken i krigets skugga. Filmen bjuder också på en slagfärdig dialog och fina skådespelarprestationer av bl a Elisabeth McGovern och Sean Penn.